

Chúng tôi cũng là chuyên gia!

DANH SÁCH NHỮNG VIỆC CẦN LÀM

trong Nghiên cứu Phát triển
do Cộng đồng dẫn dắt

“Danh sách những việc cần làm” là phần tóm tắt các kế hoạch và khuyến nghị đã được mô tả chi tiết trong “Hướng dẫn Thực hiện Nghiên cứu do Cộng đồng Dẫn dắt”. Phần “Bảng Khảo sát mẫu Nghiên cứu do Cộng đồng Dẫn dắt” cũng được phát hành cùng với “Danh sách những việc cần làm” để thuận tiện cho việc tham khảo và thay đổi tùy theo hoàn cảnh thực tế.

Hướng dẫn

Danh sách

Khảo sát mẫu

Tài liệu lưu hành nội bộ - Không bán

Bản quyền 2018 thuộc tổ chức International Accountability Project

www.accountabilityproject.org

Thiết kế và trình bày: Letizia Farisato

Minh họa: Haris Ichwan

NGHIÊN CỨU DO CỘNG ĐỒNG DẪN DẮT

là gì?

Bạn nghĩ gì khi nghe nói đến “Nghiên cứu”? Có phải nghiên cứu là điều gì xa vời do ai đó thực hiện? Điều gì đó ngoài tầm với và chỉ các giáo sư ở trường đại học mới biết cách tiến hành?

Thật ra không hoàn toàn đúng như vậy, chúng tôi cho rằng nghiên cứu nên là một nỗ lực tập thể - là quá trình mà cộng đồng cảm thấy họ được trao quyền để tự xác định, tự làm chủ, và tự tiến hành nghiên cứu về một chủ đề do họ lựa chọn, là nơi mà mỗi người tham gia cảm thấy được tự do đóng góp, trao đổi và tận dụng những kiến thức họ thu thập được.

Học viện Cộng đồng Mê Kông định nghĩa Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là “*nỗ lực học hỏi của người dân địa phương, dựa trên nền tảng tri thức bản địa, và vì lợi ích của cộng đồng đó*”. Trong khi các loại hình nghiên cứu khác thường bắt đầu với những câu hỏi do người ngoài cộng đồng đặt ra.

Với **Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt**, các thành viên cộng đồng tự xác định chủ đề, câu hỏi nghiên cứu và quá trình thực hiện nghiên cứu. Điều này cho phép họ sáng tạo, phân tích và cắt nghĩa được những kinh nghiệm và tri thức của chính mình. Với hình thức nghiên cứu này, cộng đồng xây dựng nghiên cứu dựa trên tri thức bản địa, tập quán và truyền thống của địa phương, đồng thời làm chủ vốn kiến thức họ tạo ra. Cộng đồng giờ đây không còn là địa bàn hoặc là đối tượng nghiên cứu. Họ cũng cần được nhìn nhận như là những chuyên gia bên cạnh các nhà nghiên cứu và học giả. **Cộng đồng cũng là chuyên gia!**

Trên thực tế, khi các thành viên cộng đồng tự thực hiện nghiên cứu, họ có thể phát hiện nhiều điều hơn các nhóm khác. Vì bản thân cộng đồng sở hữu tri thức về địa phương và môi trường sống xung quanh mà những người ra quyết định và các nhà quy hoạch có thể không nắm được.

Quá trình thực hiện nghiên cứu thường giúp các cộng đồng hiểu về những vấn đề họ phải đối mặt một cách thấu đáo hơn, xây dựng sự tự tin về tri thức và các ý kiến của họ, củng cố tinh đoàn kết và trách nhiệm giữa các thành viên trong cộng đồng, giúp họ học hỏi những kĩ năng cần thiết để tổ chức cộng đồng. Đồng thời, những kỹ năng và các phát hiện trong quá trình nghiên cứu có thể hữu ích trong việc chuẩn bị cho các chương trình vận động công khai ở cấp cộng đồng.

Kết quả từ Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt giúp tìm ra những giải pháp thay thế khả thi, góp phần biến đổi toàn bộ quá trình phát triển để **cộng đồng phát huy nội lực của mình**. Khi người dân đặt bản thân và tầm nhìn của mình làm trọng tâm của quá trình phát triển, thì loại hình nghiên cứu này có thể trở thành một công cụ rất hữu hiệu!

Dựa vào các phương pháp đang được thực hiện của nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, chúng tôi đã cùng các đối tác xây dựng bản Danh sách này như một bộ công cụ hướng dẫn cộng đồng, dành cho các cán bộ phát triển cộng đồng, các tổ chức xã hội, v.v – những người quan tâm đến nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt.

1	Chuẩn bị	Bước 1. Xác định chủ đề nghiên cứu Bước 2. Xây dựng nhóm nghiên cứu Bước 3. Xác định đồng minh và những người có ảnh hưởng Bước 4. Giảm thiểu các rủi ro Bước 5. Thiết kế công cụ nghiên cứu
2	Nghiên cứu	Bước 6. Thu hút sự tham gia xuyên suốt của cộng đồng Bước 7. Thu thập dữ liệu Bước 8. Soạn thảo báo cáo nghiên cứu và khuyến nghị Bước 9. Chia sẻ bản thảo báo cáo và tiếp nhận phản hồi
3	Vận Động Sự Ủng hộ	Bước 10. Chia sẻ kết quả nghiên cứu cuối cùng và khuyến nghị Bước 11. Hãy hành động cùng nhau! Bước 12. Phản hồi về nghiên cứu

Bản Danh sách đưa ra các bước cơ bản hướng dẫn cộng đồng sử dụng mô hình nghiên cứu để xác định các vấn đề ưu tiên của họ trong phát triển. Các bước chính bao gồm **Chuẩn bị, Thực hiện nghiên cứu và Vận động chính sách** do cộng đồng dẫn dắt.

IAP trân trọng ghi nhận những ý kiến đóng góp từ Diễn đàn Châu Á Thái Bình Dương về Phụ nữ, Pháp luật và Phát triển (APWLD) và Học viện Cộng đồng Mê Công (MCI).

1

Chuẩn bị

1. XÁC ĐỊNH CHỦ ĐỀ NGHIÊN CỨU

Để xác định những vấn đề cần nghiên cứu, hãy tổ chức họp cộng đồng, hoặc tổ chức thảo luận nhóm với càng nhiều người tham gia càng tốt. Cần đảm bảo rằng những buổi họp này bao gồm phụ nữ, thanh niên, người khuyết tật và các thành viên khác trong cộng đồng; những người thường bị bỏ sót và không được mời tham gia những buổi thảo luận như thế này.

Khi có kế hoạch họp cộng đồng, vấn đề đầu tiên cần được cân nhắc là cần lựa chọn địa điểm họp cẩn thận ví dụ như tại đền chùa trong một lễ hội truyền thống hoặc một sự kiện cộng đồng được tổ chức thường xuyên. Hãy xác định và tham khảo ý kiến của những người lãnh đạo cộng đồng được tin cậy. Nếu tổ chức một cuộc họp quy mô lớn gặp nhiều khó khăn thì bạn có thể bắt đầu từ những buổi thảo luận nhỏ, không chính thức với các nhóm khác nhau trong cộng đồng.

Trong buổi họp, hãy xác định chủ đề nghiên cứu và những gì bạn muốn tìm hiểu. Cùng nhau quyết định cách thức tiến hành nghiên cứu như thế nào, ai đóng vai trò gì, công cụ cần thiết thực hiện nghiên cứu là gì và đưa ra một khung thời gian khả thi để hoàn thành nghiên cứu.

Các ngân hàng phát triển, chủ đầu tư dự án, hoặc chính phủ có thể nhìn nhận chủ đề nghiên cứu này theo những hướng khác nhau. Và lý do họ đưa ra để thực hiện dự án cần được thông tin rộng rãi và có thể cần phản biện, nhất là khi các lý lẽ này không chính xác hay chưa đầy đủ thông tin. Ví dụ, những cộng đồng thực hiện nghiên cứu về tác động hiện nay và tác động tiềm tàng đối với con người và môi trường trong một dự án nào đó có thể chia sẻ những thông tin bị thiếu, không đầy đủ hoặc không chính xác trong “các tài liệu dự án chính thức”.

Xác định và phân tích vấn đề: Bộ công cụ từ “**Hộp công cụ cộng đồng**” cung cấp thông tin về xác định nguồn lực và đưa lời khuyên trong thực hiện hoạt động, hướng dẫn và đào tạo trong tổ chức phát triển cộng đồng.

→ Tài liệu có thể tải xuống tại bit.ly/ComAnalyze

Sách thôn bản: Trong Sách thôn bản do ActionAid xây dựng, người đọc có thể tự phân tích và tài liệu hóa tình hình chung hiện tại nhằm tìm hiểu về nguyên nhân gây ra các vấn đề của thôn bản.

→ Tài liệu có thể tải xuống tại bit.ly/VillageBook

2. XÂY DỰNG NHÓM NGHIÊN CỨU

Tập hợp các thành viên cộng đồng lại thành một nhóm. Các thành viên nhóm nghiên cứu cần trao đổi thông tin công khai với toàn cộng đồng, đặt câu hỏi, và tổng hợp các thông tin thu thập được. Nhóm này nên bao gồm nhiều thành phần trong cộng đồng, đặc biệt là những người từ trước đến nay chưa có cơ hội lên tiếng hoặc chưa được tham gia họp cộng đồng bao giờ. Số lượng thành viên phụ thuộc vào quy mô nghiên cứu, nhưng thông thường thì nhóm nghiên cứu cần ít nhất 10 người

Đào tạo nhóm nghiên cứu là nhiệm vụ quan trọng. Cùng với nhóm của mình, bạn phải hiểu tại sao cộng đồng lựa chọn thực hiện nghiên cứu này, các mục tiêu nghiên cứu là gì, và vai trò cụ thể của từng thành viên. Các thành viên nhóm cần phải cảm thấy thoải mái khi trao đổi và phỏng vấn những người tham gia theo phương pháp phỏng vấn cá nhân hoặc phỏng vấn nhóm. Hãy nhớ rằng quá trình nghiên cứu thực ra là quá trình trao đổi thông tin, và những người tham gia sẽ có thể đặt câu hỏi ngược lại cho các phỏng vấn viên. Mỗi thành viên nhóm nghiên cứu cần hiểu rõ chủ đề nghiên cứu và các kế hoạch phát triển do cộng đồng đề xuất.

NGUỒN THÔNG TIN

Hướng dẫn đào tạo cho nghiên cứu viên cộng đồng:

Hướng dẫn tập huấn các hoạt động và bài tập thực hành cho nghiên cứu viên cộng đồng, bao gồm: (i) giới thiệu khái niệm và (ii) công cụ nghiên cứu (khảo sát, phỏng vấn cá nhân và phỏng vấn nhóm tập trung).

→ Tài liệu có thể tải về tại bit.ly/UtorontoResearch

3. XÁC ĐỊNH ĐỒNG MINH VÀ NHỮNG NGƯỜI CÓ ẢNH HƯỞNG

Bên cạnh nhóm nghiên cứu của bạn, các nhóm đồng minh cũng có thể đóng góp vào quá trình nghiên cứu. Các thành viên cộng đồng có thể bận rộn việc riêng hoặc không có thời gian tham gia đầy đủ các bước của quá

trình nghiên cứu. Trong những trường hợp đó cần liên hệ với những nhóm khác để hỗ trợ như học sinh sinh viên hoặc các nhóm địa phương.

Ví dụ, sinh viên hoặc nhà nghiên cứu mà bạn tin tưởng có thể hỗ trợ về mặt kỹ thuật như thiết kế công cụ nghiên cứu, hoặc tổ chức sắp xếp hệ thống quản lý cơ sở dữ liệu. Hãy tìm kiếm lời khuyên và hỗ trợ từ những cộng đồng khác cũng bị tác động bởi cùng dự án, cùng công ty, hoặc cùng ngân hàng; hoặc tìm đến những người đã tiến hành nghiên cứu tương tự trước đó.

Các tổ chức xã hội địa phương, trong nước và quốc tế có thể cung cấp thêm thông tin nghiên cứu, và khi nghiên cứu hoàn thành, họ có thể hỗ trợ đưa kết quả đến đối tượng cần tiếp cận và những người ra quyết định. Các học giả và cán bộ nhà nước mà bạn tin tưởng có thể giúp phân tích kết quả nghiên cứu, xác định các kết quả nghiên cứu quan trọng và các xu hướng phát triển tương lai. Tùy vào mục tiêu nghiên cứu, những nhóm đồng minh khác có thể giúp thể hiện kết quả nghiên cứu ở dạng biểu đồ, báo cáo hoặc một đoạn phim ngắn.

Bạn có thể cân nhắc liên hệ với những người ra quyết định để trao đổi về chủ đề nghiên cứu, nếu việc đó an toàn đối với cộng đồng và không làm ảnh hưởng đến nghiên cứu hoặc chương trình mà bạn đang thực hiện. Hãy tìm hiểu điều gì có thể gây ảnh hưởng tới họ và quyết định xem họ có thể tham gia như thế nào.

Ví dụ, bạn có thể vẽ sơ đồ mối quan hệ giữa các đối tác, và những người ra quyết định để thúc đẩy chiến lược của mình đạt mục tiêu. Tương tự, nếu an toàn và điều kiện cho phép, bạn cũng có thể tổ chức gặp mặt hoặc trao đổi qua điện thoại để thông báo về nghiên cứu. Nếu bạn có mối quan hệ tốt với họ, hãy tìm hiểu xem họ có câu hỏi nào cho nghiên cứu.

Trước khi tiếp cận đối tác và người ra quyết định, bạn phải chắc chắn rằng mình đã phân tích những rủi ro về an ninh và những thông điệp do cộng đồng đưa ra phải rõ ràng và đơn giản. Hãy tư liệu hóa và tổ chức những cuộc trao đổi một cách cẩn thận, và nếu có thể, hãy giữ biên bản của những cuộc họp và trao đổi đó.

Cách giải quyết các dự án liên quan đến di dời không tự nguyện. Các hoạt động trong quyển sách “Quyền có nơi ở thỏa đáng” được Báo cáo viên đặc biệt của Liên Hợp quốc biên soạn nhằm xác định các đối tượng liên quan đến chủ đề nghiên cứu và các đồng minh tiềm năng.

→ Thông tin xem tại: bit.ly/unEviction

Sơ đồ Chapati: Một công cụ của Tổ chức Action Aid giúp bạn xem xét mối quan hệ quyền lực trong và giữa các nhóm và các tổ chức.

→ Thông tin xem tại: bit.ly/ChapattiDiagram

Bộ công cụ Gate Keeper: Công cụ của tổ chức Action Aid để xác định những người có thể giúp bạn tiếp cận với những người ra quyết định. Những người có liên quan tới hoạt động vận động chính sách hoặc chương trình của bạn

→ <http://bit.ly/gatekeepertool>

4. GIẢM THIỂU CÁC RỦI RO

Cần đảm bảo an toàn cho nhóm nghiên cứu và cộng đồng trong tất cả các giai đoạn của quá trình nghiên cứu. Có thể mọi người sẽ gặp khó khăn vì đã thảo luận về dự án phát triển. Thậm chí, việc nắm được thông tin về dự án cũng có thể khiến mọi người gặp nguy hiểm.

Dựa trên những rủi ro này, người quan tâm tới nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt cần cân nhắc kỹ nếu mong muốn được tham gia và tìm hiểu cụ thể. Ngay từ khi bắt đầu quá trình làm nghiên cứu hoặc chiến dịch vận động, nhóm nghiên cứu cần đánh giá và liên tục đánh giá lại tất cả rủi ro tiềm ẩn (bao gồm những rủi ro cho cả đối tác đồng minh và những người có ảnh hưởng) và có kế hoạch giảm thiểu tối đa các rủi ro cho mọi người.

Đầu tiên, hãy thảo luận những rủi ro đó với từng thành viên của nhóm nghiên cứu và người tham gia nghiên cứu, hỏi xem họ vẫn còn muốn tham gia hay không. Vì khi chia sẻ những câu chuyện và ý kiến cá nhân, cộng đồng đã tin tưởng bạn, do đó bạn cần bảo vệ danh tính và các thông tin đóng góp của họ mọi lúc mọi nơi. Hãy giải thích rằng nghiên cứu có thể sử dụng hình ảnh, đoạn phim và trích dẫn lời họ như thế nào và xin phép sự đồng ý.

NGUỒN THÔNG TIN

Để hiểu rõ rủi ro và xây dựng một kế hoạch đảm bảo an toàn, hãy tham khảo “**Sách hướng dẫn An toàn**” của tổ chức FrontLine Defenders, đã được dịch sang 11 thứ tiếng

→ bit.ly/HRDWorkbook

Học cách bảo vệ thông tin trên điện thoại hoặc máy tính tại Security in-a-Box (các công cụ bảo mật bỏ túi) tại trang Tactical Tech

→ securityinabox.org/en/tactics/

5. THIẾT KẾ CÔNG CỤ NGHIÊN CỨU

Có rất nhiều công cụ nghiên cứu có sẵn, như sơ đồ thôn bản, phương pháp quan sát cộng đồng, phương pháp thực hiện khảo sát và bảng hỏi. Một công cụ mà chúng ta sẽ thảo luận sau đây là *Bảng khảo sát mẫu do cộng đồng dẫn dắt*. Khác với khảo sát truyền thống, khảo sát do cộng đồng dẫn dắt không chỉ thu thập thông tin – mà còn cho phép trao đổi thông tin và ý kiến giữa cộng đồng và nhóm nghiên cứu. Hãy cân nhắc những thông tin dữ liệu gì nên chia sẻ giữa nhóm nghiên cứu để những người tham gia có được thông tin đầy đủ về chủ đề nghiên cứu.

Chẳng hạn, nếu bạn muốn biết mức độ quan tâm của cộng đồng đối với một dự án phát triển đang được đề xuất, bạn nên chuẩn bị thông tin liên quan đến cách thức các dự án phát triển được lên kế hoạch, cấp vốn và thực hiện như thế nào ở tại đất nước của bạn.

Nếu nhóm của bạn quyết định thực hiện Khảo sát do cộng đồng dẫn dắt, hãy đảm bảo rằng những câu hỏi phải súc tích, dễ hiểu và mang tính xây dựng.

Bạn có thể hỏi những câu hỏi với câu trả lời dạng “Có/Không”, câu hỏi có đáp án soạn sẵn hoặc câu hỏi mở. Câu trả lời có thể dựa trên kinh nghiệm cá nhân hoặc ý tưởng của cộng đồng muốn được phát triển như thế nào. Các câu hỏi trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt có thể bao gồm một chuỗi nhiều chủ đề, tùy thuộc vào mục tiêu nghiên cứu.

Ví dụ, đối với cộng đồng có khả năng bị mất nhà cửa vì dự án đường cao tốc, bạn có thể cân nhắc các câu hỏi như sau:

“Nếu gia đình ông/bà phải di dời thì con cái sẽ bị ảnh hưởng như thế nào?”

“Công việc hoặc nguồn sinh kế sẽ bị ảnh hưởng ra sao?”

“Những nguồn tài nguyên chung của cộng đồng hoặc các khu vực nào (như trường học, đền chùa, sông ngòi, v.v) sẽ bị mất đi?”.

Kiểm tra bảng câu hỏi khảo sát với cả nhóm để đảm bảo các câu hỏi rõ ràng, sắp xếp hợp lý và dễ hiểu. Khuyến khích nhóm thực hành và xây dựng sự tự tin bằng cách tập phỏng vấn thử trong nhóm. Cần tính toán thời gian cần thiết hoàn thành quá trình nghiên cứu, thời gian họp cộng đồng và các chuyến đi thực tế tìm hiểu.

Nếu bạn cần những câu hỏi nghiên cứu mẫu thì có thể tham khảo Bảng khảo sát mẫu, cũng là tài liệu được biên soạn bởi *Nhóm Vận động chính sách Toàn cầu* của IAP bao gồm các nhà hoạt động từ 8 quốc gia tham gia nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt. Bạn có thể điều chỉnh bảng câu hỏi này, hoặc làm một mẫu mới hoàn toàn và phỏng vấn thử trong cộng đồng của bạn!

Sau khi đã quyết định sử dụng công cụ nào, bạn hãy lập một hệ thống để sắp xếp các thông tin nghiên cứu thu thập được. Việc hệ thống các kết quả nghiên cứu sẽ giúp nhóm nghiên cứu, các đối tác và thành viên cộng đồng hiểu rõ về kết quả trước khi đưa vào sử dụng vận động công khai. Một số phần mềm có chức năng phân tích số liệu tự động, nhưng cần phải có kết nối Internet và có thể không có ngôn ngữ địa phương của cộng đồng. Một số phần mềm khác có thể tính phí khi sử dụng.

Nguồn tham khảo

Công cụ nghiên cứu dùng để vận động từ tổ chức Data-Center có thể giúp bạn xây dựng các công cụ

→ bit.ly/CampaignResearchToolkit

**NGUỒN
THÔNG TIN**

Đối với khảo sát, các chương trình như **“Survey Monkey”** (www.surveymonkey.com), **“Google Forms”** (<https://www.google.com/forms/about/>) và **“KoBo Toolbox”** (<http://www.kobotoolbox.org/>) có thể giúp sắp xếp và tổ chức và phân tích kết quả nghiên cứu

2

Nghiên cứu

6. THU HÚT SỰ THAM GIA XUYÊN SUỐT CỦA CỘNG ĐỒNG

Việc cập nhật thông tin, thu hút sự tham gia thường xuyên và xuyên suốt toàn thể cộng đồng trong nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt là rất quan trọng. Ngay các bước đầu tiên, hãy thiết lập một quy ước chia sẻ thông tin về các hoạt động và khung thời gian khi nào cộng đồng nên họp mặt để rà soát và cung cấp thông tin.

Ngay từ đầu, hãy làm rõ kế hoạch và mục tiêu của nhóm nghiên cứu với toàn thể cộng đồng. Khi quá trình nghiên cứu đã sẵn sàng, hãy chia sẻ cách thức thực hiện nghiên cứu như thế nào. Rà soát lại các phát hiện với cộng đồng trước khi chốt lại kết quả nghiên cứu cuối cùng dùng trong quá trình vận động chính sách. Hãy yêu cầu cộng đồng xác minh, phân tích kết quả, và quyết định ưu tiên thông tin nào là quan trọng nhất đối với các hoạt động vận động công khai của họ.

**NGUỒN
THÔNG TIN**

Truyền thông và quyền lực: Bộ công cụ từ CIRAC bao gồm nhiều phương pháp và ví dụ về các phương pháp truyền thông giữa các thành viên cộng đồng.

→ bit.ly/CommunicationPowerEng

7. THU THẬP DỮ LIỆU

Cần xem xét tiến hành nghiên cứu khi nào và ở đâu thì an toàn, thuận tiện và dễ tiếp cận cho mọi người. Hãy chuẩn bị đầy đủ các thông tin cần chia sẻ và phần hỏi đáp để người tham gia có thông tin đầy đủ về chủ đề nghiên cứu. Giải thích mục tiêu và quy trình nghiên cứu cho từng người. Lên kế hoạch chia sẻ và thu thập thông tin sao cho mỗi người trong cộng đồng đều có thể tham gia.

Ví dụ, nếu một vài thành viên không biết đọc biết viết thì cần có các cách diễn đạt và công cụ nghiên cứu để mọi người có cơ hội tham gia như nhau. Hãy hỏi người tham gia xem liệu họ đồng ý công khai hình ảnh, tên và danh tính của mình. Hãy luôn nhớ phải cẩn thận bảo vệ danh tính của những thành viên cộng đồng đã tham gia vào nghiên cứu.

Để lựa chọn thành viên cho nhóm nghiên cứu, hãy trao đổi với những người tích cực tham gia trong các tổ chức địa phương. Hãy xác định phương pháp mà nhóm nghiên cứu của bạn sẽ sử dụng để thu hút những người không thường xuyên hoặc không được mời tham gia trong các buổi thảo luận tại cộng đồng. Nếu có người từ chối không tham gia, nhóm nghiên cứu cũng nên tôn trọng quyết định của họ.

Thu hút sự tham gia của toàn bộ cộng đồng xuyên suốt quá trình nghiên cứu có thể là điều bất khả thi. Vậy nên để có được một mẫu khảo sát chất lượng và đa chiều, hãy đặt mục tiêu tiến hành nghiên cứu với ít nhất 100 người. Dựa trên những đánh giá về tính an toàn, nhóm nghiên cứu có thể tiến hành thảo luận câu hỏi theo phương pháp phỏng vấn từng người hoặc thảo luận nhóm nhỏ dưới 10 người, và các bạn hãy ghi lại các câu trả lời và bình luận chi tiết của từng người nếu cần thiết. Mỗi thành viên nhóm nghiên cứu nên tích cực tham gia vào quá trình khảo sát để đảm bảo các thông tin thu thập được thật rõ ràng và đồng nhất.

Chẳng hạn khi tiến hành khảo sát, các thành viên nhóm nghiên cứu nên hỏi từng câu hỏi rõ ràng và làm rõ những từ chưa rõ nghĩa. Hãy nhớ rằng, bạn cần lắng nghe chăm chú, không ngắt lời hoặc bình luận các ý kiến của bất kì ai, và dành cho người được hỏi đủ thời gian để phản hồi từng câu hỏi.

Có những lúc, người tham gia có thể trở nên xúc động khi hồi tưởng những kí ức đau buồn. Hãy đồng cảm và kiên nhẫn.

Phương pháp đi dạo: Một công cụ thiết kế bởi nhóm CatComm dành cho các nhóm nghiên cứu tiến hành phương pháp quan sát sâu tại cộng đồng.

→ <http://catcomm.org/transect-walk>

8. SOẠN THẢO BÁO CÁO NGHIÊN CỨU VÀ KHUYẾN NGHỊ

Với tất cả thông tin thu thập được, đây là thời gian cần tổng hợp kết quả để hiểu rõ thông tin hơn. Nếu bạn sử dụng phần mềm để phân tích số liệu, hãy chắc chắn rằng nhóm nghiên cứu đã chạy thử phần mềm đó. Nếu bạn định phân tích số liệu mà không dùng phần mềm kỹ thuật, thì phải quyết định cách hiệu quả nhất để ghi nhận tiến độ công việc trong từng giai đoạn.

Nếu công cụ nghiên cứu của bạn cần sử dụng bảng khảo sát, hãy đánh số từng cuộc khảo sát và sao chép bảng hỏi thành nhiều bản. Để bảo vệ dữ liệu và danh tính người tham gia, hãy giữ những tài liệu trên ở một nơi an toàn sau mỗi lần rà soát lại số liệu.

Sau khi tất cả dữ liệu đã được ghi chép và tổng hợp, nhóm nghiên cứu nên kiểm tra độ chính xác. Chẳng hạn, mỗi câu trả lời đã được ghi chép một cách chính xác hay chưa? Đối với những câu hỏi lựa chọn từ nhiều đáp án có sẵn, hãy tính toán phần trăm số phản hồi của từng câu trả lời cho mỗi câu hỏi.

Hãy chú ý tới bình luận của mọi người. Ví dụ, trong một cộng đồng có những người bị buộc phải di dời sẽ có nhiều câu chuyện liên quan đến bạo lực. Hãy tổng hợp những câu chuyện đó, đôi khi câu chuyện cá nhân có sức lay động mạnh mẽ về số phận con người đằng sau những số liệu khô cứng.

Phương pháp kể chuyện có thể làm nghiên cứu trở nên thuyết phục và mang tính cá nhân hơn. Lưu ý rằng đôi khi bạn muốn bảo vệ thông tin của người tham gia, nhưng một số người lại muốn công khai câu chuyện của họ. Cần xin phép và nhận được sự đồng ý của họ trước khi công bố câu chuyện rộng rãi, kể cả khi bạn không sử dụng tên thật của họ.

Bây giờ, hãy nhìn lại nghiên cứu (bao gồm cả phần bình luận) để thấy được các thông tin, xu hướng, và khuôn mẫu có liên hệ trực tiếp tới mục tiêu nghiên cứu. Đối tác với kinh nghiệm phân tích dữ liệu cũng có thể giúp bạn phân tích kết quả.

Tham khảo tài liệu "**Hướng dẫn từng bước phân tích dữ liệu định tính**" để giúp bạn phân tích kết quả

→ bit.ly/QualitativeDataAnalysis

Tham khảo **Hướng dẫn kể chuyện** từ tổ chức Capacity Canada for ideas để biết cách kể chuyện trong nghiên cứu và chia sẻ kết quả của cộng đồng

→ bit.ly/StorytellingManual

9. CHIA SẺ BẢN THẢO BÁO CÁO VÀ TIẾP NHẬN PHẢN HỒI

Hãy viết bản báo cáo đầu tiên để tổng hợp các kết quả nghiên cứu và chia sẻ lại với cộng đồng. Có thể bạn sẽ cần chia sẻ kết quả dưới nhiều thức khác nhau để người dân dễ tiếp cận kết quả. Ví dụ, nếu trong cộng đồng có người không biết đọc, bạn có thể làm một bài trình bày bằng tranh ảnh để chia sẻ kết quả. Hãy nhờ họ nhận xét và tham vấn xem kết quả nào nên được ưu tiên và những khuyến nghị nào có thể được đưa vào chương trình vận động chính sách do cộng đồng thực hiện.

Nếu thực sự an toàn, hãy cân nhắc việc hỏi các đối tác hỗ trợ và những người có ảnh hưởng mà bạn có mối liên hệ từ khi bắt đầu nghiên cứu để xem lại kết quả. Nếu được, bạn hãy nhờ họ rà soát nghiên cứu và các khuyến nghị ban đầu trước khi công bố rộng rãi kết quả nghiên cứu. Tuy nhiên, nhận xét của họ không được thay đổi những khuyến nghị ưu tiên mà cộng đồng đã đưa ra. Sau khi đã nhận được tất cả các ý kiến góp ý,

phụ thuộc vào mục tiêu vận động chính sách của bạn, hãy quyết định kết quả nào sẽ được ưu tiên và đưa vào trong chương trình vận động chính sách của bạn.

NGUỒN THÔNG TIN

Tìm hiểu về **kinh nghiệm của các nhà tổ chức cộng đồng trên thế giới**, những người đã tiến hành nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt và sử dụng “*Bảng câu hỏi mẫu do cộng đồng dẫn dắt*”, do Nhóm Vận động Chính sách Toàn cầu của IAP phát triển.

Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt: **Câu chuyện của Sukhgerel**

→ bit.ly/sukhgerelstory

Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt: **Câu chuyện của Elias**

→ bit.ly/eliasstory

Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt: **Câu chuyện của Mela**

→ bit.ly/melasstory

3

Vận Động Sự Ủng hộ

10. CHIA SẺ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU CUỐI CÙNG VÀ KHUYẾN NGHỊ

Giờ là lúc bổ sung *Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt* vào các buổi vận động chính sách!

Vì các đối tượng cần vận động đã được xác định trong bước Chuẩn bị, hãy rà soát lại chiến lược chia sẻ kết quả nghiên cứu và khuyến nghị. Chẳng hạn, nếu điều kiện cho phép, hãy tổ chức các buổi gặp mặt cho toàn cộng đồng và đảm bảo rằng các sự kiện này được chuyển tải bằng hình ảnh và các đoạn phim. Nếu đối tượng của bạn là người ngoài cộng đồng hoặc đến từ quốc gia khác, các đối tác đồng minh của bạn cùng với mối quan hệ của họ có thể cho bạn lời khuyên và giúp bạn tiếp cận với đối tượng.

Hãy cân nhắc những người mà bạn muốn gây ảnh hưởng, và những phương pháp tốt nhất để tiếp cận họ và nhận được phản hồi về nghiên cứu cùng các khuyến nghị. Do đó, bạn cần cùng với nhóm nghiên cứu và cộng đồng quyết định lại lần nữa việc cần chia sẻ nghiên cứu và đưa ra khuyến nghị như thế nào.

Báo cáo nghiên cứu bằng văn bản có phải là cách trình bày tốt nhất không?

Nếu câu trả lời là có thì độ dài và hình thức trình bày như thế nào là tốt nhất để thuyết phục người đọc?

Bạn có nên làm một bài thuyết trình trực tiếp, hay lập các biểu ngữ, làm một video, thiết kế đồ họa thông tin hay trang web?

Các đối tác nào có thể giúp bạn, chẳng hạn tìm một tình nguyện viên biên tập video, một nhà thiết kế đồ họa hoặc là nghệ sĩ. Hãy làm việc có chiến lược và sáng tạo!

Quay trở về vấn đề Phát triển: Lời kêu gọi định nghĩa lại về phát triển cung cấp ví dụ và các câu chuyện về 8 lãnh đạo cộng đồng chia sẻ kết quả nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt tại:

→ bit.ly/backtodevelopment

Sử dụng tài liệu **“Hướng dẫn Hành động”**: cho một chương trình vận động lớn hơn tại:

→ bit.ly/mobilisationlab

Chương cuối của sách hướng dẫn sử dụng tài liệu Minh họa thông tin dùng cho Vận động chính sách từ trang Tactical Tech để học cách thiết kế tài liệu trực quan từ các số liệu

→ bit.ly/VisualisingForAdvocacy

Hướng dẫn thực hành tư duy phản biện từ tổ chức Change Agency bao gồm chuỗi các bài tập giúp suy nghĩ về việc sử dụng nghiên cứu tạo ra thay đổi có ý nghĩa

→ bit.ly/changeagency

11. HÃY HÀNH ĐỘNG CÙNG NHAU!

Chia sẻ nghiên cứu và các khuyến nghị có thể là một bước quan trọng để tạo ra thay đổi, cũng như vận động và chia sẻ cho những người khác về kế hoạch và ý kiến của cộng đồng trong phát triển.

Hãy bám sát khung thời gian ban đầu của quá trình Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt và rà soát từng bước một cách thường xuyên, song song với việc điều chỉnh phương thức tiếp cận, để kịp thời nắm bắt các lợi thế và các cơ hội mới.

Các cộng đồng, phong trào xã hội và nhóm xã hội khác có thể được hưởng lợi từ kết quả và khuyến nghị trong *Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt*. Hãy cân nhắc việc chia sẻ hoạt động của bạn với họ!

Hướng dẫn cộng đồng hành động của IAP đưa ra các gợi ý và kế hoạch hành động cho Nghiên cứu cộng đồng trong các đầu tư của Ngân hàng Phát triển châu Á (ADB) tại:

→ bit.ly/Adbguide

Xem lại Thành quả của chúng ta: Hướng Dẫn về Giáo dục đại chúng và Tổ chức Cộng đồng từ tổ chức Repeal the Deal Productions, nguồn cung cấp tài liệu đào tạo về tổ chức và giáo dục trong nghiên cứu.

→ bit.ly/CountingOurVictories

Phát triển và đánh giá kế hoạch có thể sử dụng tài liệu **ActionAid's Bridge**

→ bit.ly/actionbridge

12. PHẢN HỒI VỀ NGHIÊN CỨU

Sau khi bắt đầu chương trình vận động chính sách, hãy đưa ra các mốc số ngày để nhóm nghiên cứu đo lường và xem xét những tiến bộ đạt được đối với các mục tiêu vận động chính sách.

Hãy mời nhóm nghiên cứu xem xét lại toàn bộ quá trình Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, tính toán xem mục tiêu đặt ra ở đâu, thảo luận các vấn đề thách thức và cân nhắc xem có cần điều chỉnh các bước tiếp theo hay không. Xem xét các phản hồi chính là một trải nghiệm để học hỏi và tôn vinh những kinh nghiệm của các cá nhân và cộng đồng đã trải qua.

Phản hồi về nghiên cứu có thể được thực hiện ở mỗi bước của quá trình nghiên cứu và khi chương trình vận động chính sách kết thúc.

Sử dụng tài liệu **Đếm Hạt Giống Thay Đổi: Khung Đánh Giá Rà Soát Dự Án** của tổ chức SARN như một cách hệ thống lại các phản hồi quá trình nghiên cứu và chương trình vận động chính sách. Xem thông tin tại:

→ bit.ly/ReflectAction.

Vậy là chúng ta vừa cùng nhau trải qua 12 bước thực hiện

Nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt, chúng tôi hi vọng bạn đã hiểu rõ hơn loại hình nghiên cứu này, và có thể tự tiến hành làm nghiên cứu như thế nào. Các cộng đồng khác nhau có thể tổ chức Nghiên cứu theo cách khác nhau – đó là điểm đặc biệt của phương pháp này!

Bạn đã sẵn sàng bắt đầu nghiên cứu do cộng đồng dẫn dắt của chính mình chưa?

Hãy sử dụng Bản danh sách này như kim chỉ nam cho hành trình nghiên cứu của bạn!

INTERNATIONAL
ACCOUNTABILITYPROJECT

-----
accountabilityproject.org
